

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen: Adalet Bakanlığı

Vekili : Av. Ahu ÖNDEŞ - (Aynı adreste)

Davalı : Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sok. No:8
Balgat/ANKARA

Vekili : Av. Seray ŞENFER - (Aynı adreste)

İstemin Özeti : 30/11/2016 gün ve 29904 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife ile 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 17. maddesinin 2. fıkrası ve 22. maddesi ile "Ücret Tarifesi" bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 7. maddesi ve 16. maddesinin (a) ve (b) bendleri, 19. maddesi, 21. maddesinin (a) ve (b) bendleri ile 24. maddesinin (b) bendinde yapılan değişikliklerin iptali ve yürütmenin durdurulması istemidir.

Savunmanın Özeti : 21/12/2015 gün ve 29569 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016 yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin ilgili maddelerinin Danıştay Sekizinci Dairesi kararıyla yürütmesinin durdurulması üzerine dava konusu bu değişikliğin söz konusu yargı kararına istinaden, avukatın çaba, gayret ve emekleri ile orantılı olarak yapıldığı, dolayısıyla hukuka uygun olduğu ve istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kasım KİRAZLI

Düşüncesi : İstemin kısmen kabulü, kısmen reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; 30/11/2016 gün ve 29904 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife ile 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 17. maddesinin 2. fıkrası ve 22. maddesi ile "Ücret Tarifesi" bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 7. maddesi ve 16. maddesinin (a) ve (b) bendleri, 19. maddesi, 21. maddesinin (a) ve (b) bendleri ile 24. maddesinin (b) bendinde yapılan değişikliklerin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

30/11/2016 gün ve 29904 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife ile 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 17. maddesinin 2. fıkrası ve 22. maddesi ile "Ücret Tarifesi" bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 16. maddesinin (a) bendi dışındaki dava konusu düzenlemeler yönünden bu koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Tarifenin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 17. maddesinin 2. fıkrasının incelenmesi;

Tarifenin "Tahkimde ve Sigorta Tahkim Komisyonunda ücret" başlıklı 17. maddesinin dava konusu 2. fıkrasında "Sigorta Tahkim Komisyonları; Komisyona başvuruların taleplerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, reddedilen kısım yönünden karşı taraf lehine Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Asliye mahkemeleri için öngörülen maktu ücretin esas alınması gereken durumlarda da beşte birlik indirim yapılır. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez. Sigorta Tahkim Komisyonları, Komisyona başvuruların taleplerinin kısmen veya tamamen kabulü halinde ise Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas alarak, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmeder. Ancak hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez." düzenlemesine yer verilmiştir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 17. fıkrasında "Talebi kısmen ya da tamamen reddedilenler aleyhine hükmolunacak vekalet ücreti, Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde belirlenen vekalet ücretinin beşte biridir." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu tarife maddesiyle Sigorta Tahkim Komisyonlarında avukatlık ücretinin nasıl belirleneceği konusunda düzenlemeye yer verilmiştir. Tarifede Komisyona başvuruların taleplerinin kısmen veya tamamen reddi halinde tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas almak ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunundaki beşte birlik orana uyulmak kaydıyla, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmedileceğinden bahsedilmiştir. Komisyona başvuruların taleplerinin kısmen veya tamamen kabulü halinde ise, Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde asliye mahkemeleri için öngörülen ücreti esas alarak, Tarifenin üçüncü kısmına göre avukatlık ücretine hükmedileceğinden bahsedilmiştir.

Belirtilen bu ifadeler ile sigorta şirketleri ile sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler açısından vekalet ücretinin nispi olarak mı yoksa maktu olarak mı belirleneceği konusunda tereddütler yaşanabilmesi olasıdır.

Sigorta Tahkim Komisyonlarına yapılan başvurularda, hükmedilecek vekalet ücretinin nevinin nispi olarak belirlenmesi ve bir taban ücretin de öngörüldüğünün kabul edilmesi halinde bu hususun açık ve net bir şekilde belirlenen taban ücretin altında kalmamak kaydıyla ifadesiyle belirtilmesi gerekmektedir.

Öte yandan; Sigorta Tahkim Komisyonlarında takip edilen iş konusunun para ile değerlendirilip değerlendirilmediği ayrımı yapılmadan gerek Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen reddi halinde, gerekse Komisyona başvuranların taleplerinin kısmen veya tamamen kabulü halinde vekalet ücretinin tarifinin üçüncü bölümünde belirtilen nispi oranlara göre belirleneceğinden bahsedilmiştir.

Bu nedenlerle madde de yer alan ifadeler tereddüte mahal vermeyecek şekilde herkes için açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Dolayısıyla uygulamada tereddüt doğuracağından bu maddeye ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerekmektedir.

Tarifenin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 22. maddesinin 1. fıkrasının incelenmesi;

Tarifenin "Seri davalarda ücret" başlıklı 22. maddesinin dava konusu 1. fıkrasında "İhtiyari dava arkadaşlığının bir türü olan seri davalar ister ayrı dava konusu yapılsın ister bir davada birleştirilsin toplamda **yirmi** dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam avukatlık ücretine, toplamda **altmışbeş** dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin **%70'i** oranında avukatlık ücretine, toplamda **yüzdoksan** dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin **%60'ı** oranında avukatlık ücretine, toplamda yüzdoksandan fazla açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin **%40'ı** oranında avukatlık ücretine hükmedilir. Duruşmalı işlerde bu şekilde avukatlık ücretine hükmedilmesi için dosyaya ilişkin tüm duruşmaların aynı gün aynı mahkemede yapılması gerekir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Anayasa'nın 141. maddesinin son fıkrasında, davaların en az giderle ve olanaklı olan çabuklukla sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu belirtilmiş; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "Avukatlığın Amacı" başlığını taşıyan 2. maddesinde, avukatlığın amacının; hukuki ilişkilerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamak olduğu; "Avukatlık Ücreti" başlıklı 164. maddesinde, avukatlık ücretinin, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan tutarı veya değeri ifade ettiği bildirilmiş; Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında da, yargı yerlerince avukata ait olmak üzere karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücretinin belirlenmesinde, avukatın emeği ve çabasının, işin önemi ve niteliğinin ve davanın süresinin göz önünde tutulacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü" başlığını taşıyan 29. maddesinin birinci fıkrasında, tarafların, dürüstlük kuralına uygun davranmak zorunda oldukları; "Usul ekonomisi ilkesi" başlıklı 30. maddesinde, hâkimin, yargılamanın kabul edilebilir süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlü olduğu; 323. maddesinde, vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekâlet ücretinin yargılama giderlerinden olduğu; 332. maddesinde, yargılama giderlerine, mahkemece kendiliğinden hükmedileceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Davalı İdare tarafından uyuşmazlık konusu Tarife maddesi, tarafların adalet, hakkaniyet ilke ve ölçüleri içerisinde yer almayacak şekilde avukatlık ücreti ile sorumluluklarının benimsenmesi, seri davalarda harcanan emek ve çabanın oldukça üstünde avukatlık ücretine hükmedilerek taraflara ölçüsüz bir yükümlülük getirilmemesine, bu nedenle adil ve kademeli bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin Dairemizin 20/04/2016 gün ve E:2015/15049 sayılı kararına istinaden yürürlüğe konulmuş ise de, yapılan kademelendirmenin beklenen bu ölçsüzlüğü ortadan kaldırmayacağı açıktır. Daha açık bir ifade ile yirmi olarak belirlenen ilk kademeye kadar pratikte seri olarak özellikle idari yargıda çok az dava bulunduğu göz önüne alındığında, getirilen bu düzenlemenin esasen uygulanabilirliği pek az olacaktır. Diğer taraftan, toplamda altmışbeş dosyaya kadar açılan seri davalarda her bir dosya için ayrı ayrı tam ücretin %70'i oranında avukatlık ücretine hükmedileceği yolundaki düzenleme ile seri davalarda harcanan emek ve çabanın oldukça üstünde avukatlık ücretine hükmedilerek taraflara ölçsüz bir yükümlülük getirilmesine yol açılacaktır. Dolayısıyla bu değişiklik, avukatın hukuki yardımı ile aldığı avukatlık ücreti arasındaki nispetsizliğin giderilemeyeceği kuşkusuzdur. Bu nedenle **kademelendirmenin gerek dosya sayısı açısından gerekse hükmedilecek ücretin oranı açısından** başta usul ekonomisi olmak üzere, pratikteki uygulamalara ilişkin istatistiksel verilerin de hesaba katılmasıyla, belirtilen ilkeler ve gerçekte avukatın hukuki yardımının karşılığı oranı göz önüne alınarak makul bir şekilde yapılması gerekirken, seri davalarda ilk olarak 20'den başlar şekilde ve tam ücretin %70'i oranında avukatlık ücretine hükmedileceği şeklindeki düzenleme hukuka ve hak arama özgürlüğüne aykırı olduğundan bu maddeye ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerekmektedir.

Tarifenin "Ücret Tarifesi" Bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 16. maddesinin (a) bendinin incelenmesi;

Tarifenin, "Ücret Tarifesi" Bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 16. maddesinde, "İdare ve Vergi Mahkemelerinde takip edilen davalar için

a) Duruşmasız ise 900,00 TL

b) Duruşmalı ise 1.375,00 TL" düzenlemesi yer almaktadır.

09/11/2015 tarihli değişiklik ile bu davalar "duruşmalı" ise vekalet ücreti 1.250,00 TL olarak belirlenmişti. Dava konusu tarife ile de bu tutar %10 oranında artırılarak 1.375,00 TL'ye yükseltilmiştir.

Öte yandan bu davalar "duruşmasız" ise bu miktar dava konusu tarifeye göre 900,00 TL olarak öngörülmüştür. Ancak 2015 yılına ilişkin tarifede bu miktar 750,00 TL olarak belirlenmişti. Dava konusu tarife ile de bu tutar kısa zaman içinde %20 oranında artırılarak 900,00 TL'ye yükseltilmiştir.

Bu durumda belirtilen zaman dilimlerinde ekonomik verilerin çok üzerinde olan ve duruşmalı davalarda %10 artış yapılırken, duruşmasız davalarda %20 oranında yapılan artışın haklı bir nedeni bulunmadığından bir önceki tarifeye göre bu maddede yapılan artışa ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 30/11/2016 gün ve 29904 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife ile 2016 Yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin "Genel Hükümler" bölümünde yer alan 17. maddesinin 2. fıkrası ve 22. maddesi ile "Ücret Tarifesi" bölümünün İkinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan 16. maddesinin (a) bendinde yapılan değişiklikler yönünden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen koşulların birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından **yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne**, diğer maddeler yönünden ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından **yürütmenin durdurulması isteminin reddine**, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz yolu açık olmak üzere, 11/04/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK

Üye
Alaittin Ali
ÖGÜŞ

Üye
Ahmet Yahya
ÖZDEMİR

Üye
Yücel
BULMUŞ

Üye
Tülay
BULGURCU

